Boros Imre: Monetáris politika Izlandon

2015 május 20. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Az izlandiak nem szerettek volna azért évtizedekig sz?kölködni, mert három magánbank hatvanmilliárd dollárt

elspekulált.

A hazai sajtó csak kivételes ritkasággal tudósít olyan külföldön történt eseményekr?l, amelyek nem sorolhatók a jól beverklizett f?sodorbeli gondolati körbe, a politikailag mindenben „korrekt” mondanivaló tárgykörébe. Az ilyen ügyek pedig egyre szaporodnak. Ezzel párhuzamosan a nemzetközi sajtó hasábjai egyre nagyobb mértékben telnek meg valótlanságokkal és megvezetésekkel. Elég ha elolvassuk *Udo Ulfkotte* magyarra is lefordított könyvét (Megvásárolt újságírók), hogy valós képet kapjunk a tényszer?ségek és tudósítások közötti szakadékról. Akkor meg végképp hallgatnak, amikor a világgazdaságnak a f?sodor által kikövezett bázistételei látszanak felborulni.

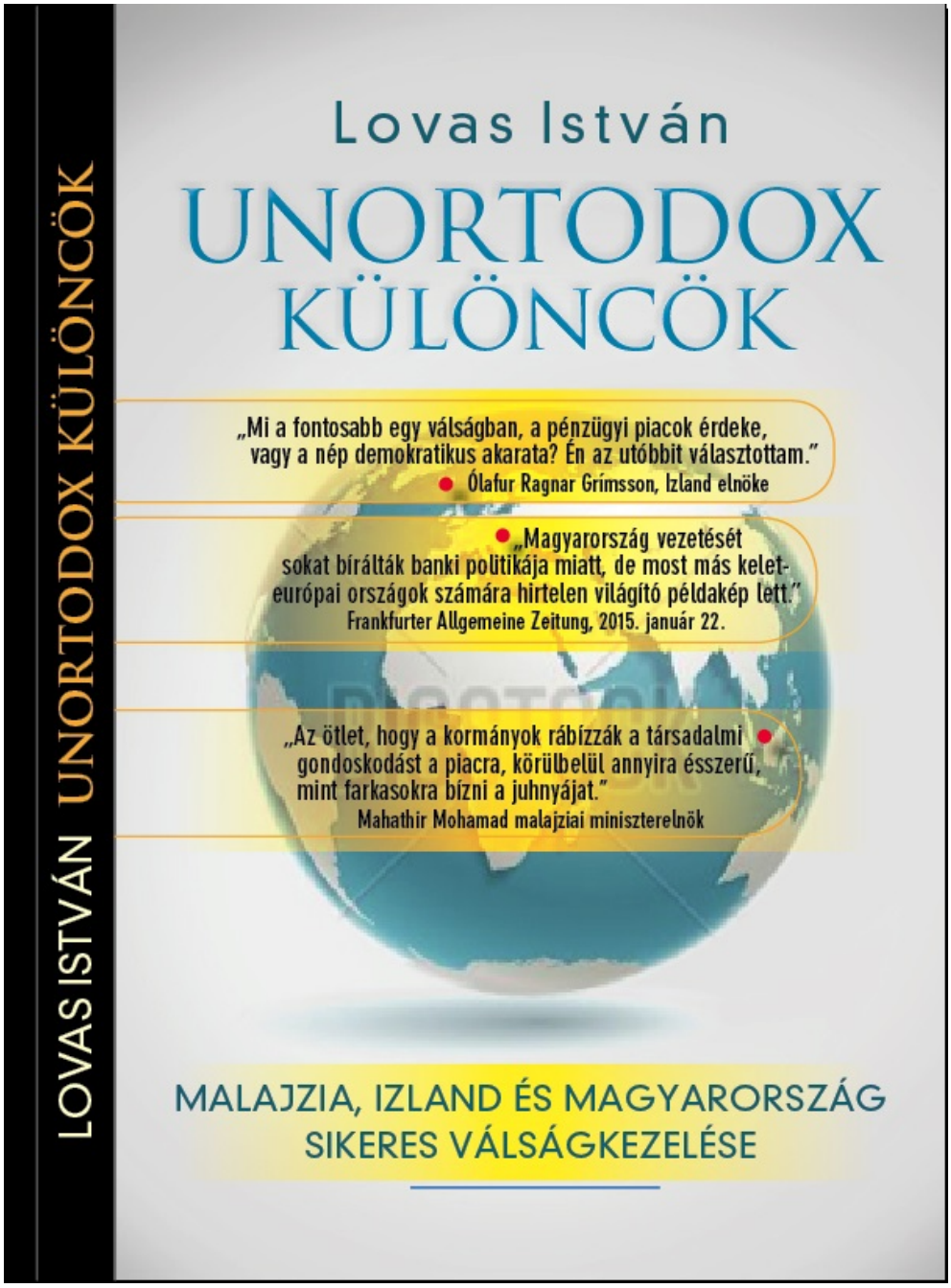

Ha ilyesmi történik a pénzügyekben, akkor egy pisszenést sem hallani. Ott ugyanis minden véglegesen és visszavonhatatlanul k?táblára van vésve, legalábbis a f?sodorban álló média így gondolja. A kevesebb mint félmillió állampolgárral büszkélked? ország, a hajdani halásznemzet mára a létnívó magas fokára ért el, ami a múlt évtized végén egyik napról a másikra veszni látszott. Addig Izland is a divatos f?sodorbeli gazdasági irányelveket vallotta, ahogy azt hajdanán a chicagói monetarista iskola klasszikusnak mondott, többszörösen is Nobel-díjakkal elismert közgazdász tudósai k?be vésték. Csak semmi keynesi gondolat, az államnak semmi köze a gazdasághoz, legyen neutrális, és hagyja a piac szerepl?it alkotni.

Az állami cégeket magánosítani kell, beleértve a bankokat is, a parlament meg foglalkozzon azzal, hogy a kis ország mikor kíván belépni az Európai Unióba, aminek a legfontosabb akadálya az izlandiak vitája a bizottsággal a halászás szabályairól. Végül is, halász nemzet lennének, vagy mi? A privatizált bankok el is kezdtek „alkotni”… Három privatizált pénzintézetük hamarosan a sokszorosát produkálta az izlandi GDP-nek üzleti volumenben. Virágzott az üzlet, röpültek a milliós bónuszok a bankzsenik számláira, a nemzetközi gazdasági szaklapok nem gy?zték dicsérni az izlandi innovatív pénzügyi gondolkodást és megoldásokat. Azonban, látva a közeli pénzügyi összeomlásukat, a bankok rendkívül magas hozamokat ígértek külföldi gazdag magánbefektet?knek, f?ként az Egyesült Királyságból és Hollandiából, hogy friss pénzt pumpáljanak a bankjaikba.

Gy?ltek is az összegek a bankok számláin, de a krach mégis beütött, mégpedig hatvanmilliárd dollár fizetetlen számla formájában. Ez a csöppnyi ország sokévi GDP-jével volt egyenl?, pénzügyi segítség nélkül remény sem volt a talpra állásra. Ahol nagy az ínség, közel a segítség, mondja a szólás. Valóban, a valutaalap, az Európai Unió, s?t néhány, a bajban érintett állam is segítséget ajánlott, de cserébe azt kérte, hogy az izlandi családok évtizedekre legyenek szívesek éves szinten mintegy tízmillió forintnyi jövedelemr?l lemondani, hogy a segítségként kapott összeg és az ehhez kapcsolódó kamat visszafizethet? legyen. Ezt tartalmazta az ajánlott ment?-, illetve megszorítócsomag.

Az izlandi kormány benne is lett volna a megoldásban, de a népnek (a választónak) ez nem tetszett, és elzavarta a kormányt. Az izlandiak nem szerettek volna azért évtizedekig sz?kölködni, mert három magánbank hatvanmilliárd dollárt elspekulált, elegük volt abból az életb?l, amit ?seik évszázadokig élek, amikor jószerivel a halászat volt az egyetlen kenyérkereset. A következ? kormány népszavazást írt ki, hogy ki kell-e fizetnie az izlandi választóknak a becsapott külföldi befektet?ket, akiknek a bankok mesés hozamot ígértek. Hát nem kell – szólt a nép hangja a népszavazáson. És így is jó volt a „nemzetközi közvéleménynek”, amely azóta sem hallatta bíráló hangját az ügyben, inkább bölcsen hallgatott. Az angol és holland kárvallottakat pedig saját kormányuk kárpótolta, hogy csend legyen. Az eset 2008–2009-ben történt, a máig le nem zárt pénzügyi krízis nyitányaként. Azóta az izlandi központi bank is sokat töprenghetett arról, hogy mennyi szabadságot adjon a területén m?köd? pénzintézeteknek, hiszen jócskán rászolgáltak a bizalmatlanságra.

A bankok normális körülmények között betéteket gy?jtenek, és hiteleznek. Rendes körülmények között jóval többet hiteleznek, mint amennyi betétet gy?jtöttek. A jegybank azért, hogy a bankok mindig fizetni tudjanak az ügyfeleknek biztonsági betéteket (kötelez? tartalékolás) képeztet a bankokkal, amit kötelesek a központi bankban tartani a begy?jtött betétek néhány százalékának erejéig. Nemrég azonban megvonta a bankok jogát, hogy a számlákon hitelként pénzösszegeket írjanak jóvá a vállalkozások részére. Minden esetben ? maga dönti el, hogy az adott ügyre folyósít-e koronát, vagy megtagadja. Azt is a központi bank óhajtja a jöv?ben eldönteni, hogy külföldi devizáért ad-e majd hazai pénzt, vagy sem. Fenntartja magának a jogot, hogy minden egyes új korona kibocsátásáról maga rendelkezzen. Így módja nyílik arra, hogy a spekulatív pénznyomtatást, valamint a hazai pénz árfolyamának kívülr?l jöv? drasztikus mozgatását végképp kiküszöbölje.

Egyszóval a hazai pénznek újra urává kíván válni, min? tragédia. Közben az amerikai Federal Reserve Bank meg bedöglött követeléseket vásárolt hónapokig sok milliárd dolláros összegben a kereskedelmi bankoktól, hogy a bajból kirántsa ?ket, és azok tovább spekulálhassanak, mesés profitokat csináljanak, és bónuszokat meg osztalékokat fizethessenek. Izland ezekb?l a friss dollárokból ezúttal már nem kér, annyi biztos. Az izlandi koronán (és az ország népén) ugyan ezúttal ne kufárkodjon senki. A chicagói monetáris iskola elhunyt nagyjai, Milton Friedmannal az élen, most forognak a sírjukban, él? tudósai pedig szaporán böngészik az internetet, hogy találnak-e ellenszert a példátlan unortodoxia ellen, de hallgatnak, mert nincs mit mondaniuk.

Boros Imre – magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!
www.flagmagazin.hu

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen:

https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló